

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 529 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ПОПОВИЧ О. М., ГАБОВДА В. В. ПРОБЛЕМА КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	102
ПОПОВИЧ О.М., ЛЕГЕТА М.В. КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВУ СФЕРУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	104
ПОПОВИЧ О.М., РОМАНЧЕНКО А.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА	106
ПРОКОПОВИЧ Л.С., КОБАЛЬ М.М. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	108
RAIKHEL A.M., HERTSOVSKA N.O., PEKHO Y. EXPANDING ESL PEDAGOGY WITH GENIALLY: INTERACTIVE, VISUAL, AND LEARNER-CENTERED LANGUAGE INSTRUCTION	110
RAIKHEL A.M., FELTSAN I. THE SYMBIOTIC INTELLIGENCE: CHATGPT AND CANVA AS CATALYSTS FOR ENHANCED PEDAGOGICAL PRACTICES	113
РОЗМАН І.І. ІНТЕГРАЦІЯ КОУЧИНГУ В СИСТЕМУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ	115
РУСИН Н.М. ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	117
РЯБЕЦЬ Д. В. ФАСИЛИТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ КОНТЕКСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	120
САВКО Я. А., ФЕНЧАК Л. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	122
СІДОР Ю.І., ЛІБА О. М. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	124
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ОСОБЛИВОСТІ І МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	126
ТОВТИН Х.В. ВИХОВАННЯ ПОВАГИ ДО ПРИРОДИ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ВІТЧИЗНЯНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ	129
ФЕНЦИК О.М. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	131
ФЕНЦИК О.М., КОЗІНСЬКА А. А. ЗБАГАЧЕННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ТА ЕМОЦІЙНО-ЧУТТЕВОГО ДОСВІДУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА СЛОВА	133
ФІЗЕШІ Й.Й. ПРО ФІНАНСУВАННЯ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ У НІМЕЧЧИНІ ТА ФРАНЦІЇ	135
ФІЗЕШІ О.Й. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ З МОВАМИ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	138
ЧЕКАН О.І., ОСТРОВКА О. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	140
ЧЕКАН О. І., МАРЦЕНЮК В. А., ДИУСЬ К. І. РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ	142
ЧЕРЕПАНЯ М.Т. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ ЗАКАРПАТТЯ (1901 - 1919 pp.)	144

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Література:

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Павелків Р. В., Цигипало О.П. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 432 с.
3. Харченко Н., Туркулець О. Казка як метод впливу на емоційну сферу дошкільників. Психологічний журнал, 2021. №6. С.68-73.

УДК 613.9:373.2

ПОПОВИЧ О.М.,
доктор педагогічних наук, професор,
декан педагогічного факультету
Мукачівського державного університету,
РОМАНЧЕНКО А.С.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Мукачівського державного університету

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА

Здоров'я – найважливіша цінність не лише окремої людини, а й усього суспільства. Тому спільне завдання закладу дошкільної освіти й сім'ї – формувати культуру здоров'я дитини, прищеплювати розуміння здорового способу життя, надавати знання про основи здоров'я [2, с.186].

Ключовою для дошкільної освіти визнано здоров'язбережувальну компетентність – здатність дитини до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації; дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я у повсякденній життєдіяльності [4]. Результатом розвитку цієї компетентності визнано потребу в опануванні способами збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійку мотивацію еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та довкілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язбережувальної поведінки [4]. Розкриємо сутність та зміст цієї компетентності.

Здоров'язбережувальна компетентність дошкільнят трактується Т.Андрющенко як «суб'єктивна категорія, яка передбачає свідоме прагнення дитини до здорового способу життя, наявність сукупності знань про здоров'я та чинники його збереження, сформованість здоров'язбережувальних життєвих навичок і здатність до їх адекватного використання у відповідних життєвих ситуаціях» [1, с.396]. Авторкою названо навички, що сприяють фізичному здоров'ю. Це, насамперед: навички раціонального харчування (дотримуватися режиму харчування і харчового раціону); навички рухової активності (систематичне виконання фізичних вправ, участь у рухливих іграх); санітарно-

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

гігієнічні навички (миття рук, чищення зубів, полоскання рота, ранкове вмивання, охайність та ін.); навички дотримання режиму діяльності та відпочинку (дотримання режиму дня, режим сну, зокрема й денного); навички, які сприяють соціальному здоров'ю (спілкування, спільної діяльності, взаємодопомоги, співчуття, турботи/піклування, поваги до людей та ін.); навички, які сприяють духовному і психічному здоров'ю (навички самоусвідомлення, самооцінки, самоконтролю, аналізу проблем і прийняття рішень, успішного досягнення мети) [1, с. 79–99].

Концепція формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників, на думку Ю.Денисяк, повинна передбачати: врахування цілісного підходу до здоров'я (всіх його аспектів та складових) та детермінант здоров'я, пов'язаних з людьми та навколишнім середовищем; використання сприятливих обставин та чинників здоров'я: програми (формальні, неформальні, інноваційні), освітні можливості, засоби, технології тощо; прагнення узгодити знання про здоров'я, які дитина отримує з різних джерел (сім'я, педагоги, однолітки, ЗМІ, реклама тощо) і зробити їх доступними, зрозумілими, системними, активними і корисними для дошкільника; заохочення дітей до здорового способу життя та створення умов і можливостей для зміцнення здоров'я в закладах дошкільної та позашкільної освіти; особисту зацікавленість та спрямованість дитини на здоровий спосіб життя, вмотивованість валеологічної поведінки, усвідомлення необхідності єдності з природним оточенням задля збереження та зміцнення здоров'я [3, с.14].

Н.Гончар переконана, що одним із головних шляхів підвищення взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї є використання нетрадиційних форм і засобів роботи з батьками щодо формування здорового способу життя дошкільників. Серед них – функціонування консультативних пунктів із проблем валеологічного виховання, конференції батьків з обміну досвідом щодо організації раціонального дозвілля дітей, рухового режиму, оптимального харчування [2, с.185]. Авторка наголошує на вагомості упровадження здоров'язберігаючих технологій, яке пов'язано з використанням медичних, соціально-адаптованих, екологічних здоров'язберігаючих технологій і технологій забезпечення безпеки життєдіяльності. Відповідно, сутність здоров'язберігаючих і здоров'яформуючих технологій полягає в комплексній оцінці умов виховання й навчання, які дають змогу зберігати наявний стан дітей дошкільного віку, формувати більш високий рівень їхнього здоров'я, навичок здорового способу життя, здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку, прогнозувати можливі зміни здоров'я [2, с.184].

Отже, на основі вищезазначеного, здоров'язбережувальну компетентність дитини-дошкільника розуміємо як інтегровану якість особистості, що виявляється у здатності зберігати, зміцнювати та раціонально використовувати власне здоров'я в повсякденному житті відповідно до вікових можливостей. Якісне формування досліджуваної компетентності можливе за умови

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

систематичної, цілеспрямованої роботи вихователів у цьому напрямі, наявності позитивного особистісного прикладу дорослих, співпраці з батьками та створення здоров'язберезувального середовища в закладі дошкільної освіти.

Література:

1. Андрющенко Т.К. Теоретико-методичні засади формування здоров'язберезувальної компетентності в дітей дошкільного віку: дис....докт. пед. наук: 13.00.08. Умань, 2015. 503 с.
2. Гончар Н.П. Форми взаємодії закладів дошкільної освіти із сім'єю з питань формування здоров'язберезувальної компетенції в дітей дошкільного віку. Інноваційна педагогіка, 2019. Вип.13. Том 2. С.183-186.
3. Денисяк Ю. Сутність та зміст здоров'язберезувальної компетенції дошкільників. Педагогічний альманах, 2021. № 50. С.10-16.
4. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН України № 33 від 12.01.2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

УДК 001.98:174.7:378.014.6(043.2)

ПРОКОПОВИЧ Л.С.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри
філологічних дисциплін та соціальних комунікацій,
Мукачівський державний університет

КОБАЛЬ М.М.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Мукачівський державний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інформатизація суспільства, стрімкий розвиток технологій та вільний доступ до продуктів інтелектуальної власності полегшують процес використання та поширення інформації. Паралельно з цими позитивними явищами набувають усе більших обертів процеси недобросовісного запозичення, привласнення і використання чужих ідей та думок усіма категоріями вітчизняних вчених, тобто як молодими, так і більш досвідченими.

Шляхи подолання проблем, спричинених недотриманням принципів академічної доброчесності, стали в Україні предметом наукових досліджень та обговорення на різних академічних платформах. Проблема сутності формування академічної доброчесності у вищій школі України є відносно новим предметом дослідження.

Академічну культуру як необхідну передумову ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії сформулював Т. Добко [1]. Наявність зв'язку між політичною та академічною культурами в різних країнах обґрунтовано довела Л. Півнева [2]. Академічну чесність в контексті сталого розвитку університету, як національну потребу та соціальний капітал, як

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>